herpy

SLANGER

Kongepyton

Python regius

Python regius er en stilfærdig, kompakt pyton fra Vest- og Centralafrikas savanner, der ruller sig til en kugle, når den er utryg. Den bliver 100-150 cm, er nem at håndtere og meget udbredt i terrarier, men kræver høj luftfugtighed, stabil varme og tålmodighed, når den holder pause med at spise.

Familie: Pythonidae Engelsk: Ball Python Tidligere navn: *Boa regia; Hortulia regia* Udgivet 16. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**100-150 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**15-30 år**
Aktiv	**Skumring og nat**
Levevis	**Jordboende og gravende**
Biotop	**Savanne**
Sværhedsgrad	**Øvet**

PASNING

Min. terrarie	**120 × 60 × 60 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**22-27 °C**
Hotspot	**30-32 °C**
Temperatur, nat	**21-26 °C**
Luftfugtighed	**60-80 %**
Vand	**Vandskål**
UVB	**Anbefalet** Ferguson-zone 2
Kost	**Hvirveldyr**
Holdes	**Enkeltvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kønsmoden	**12-36 mdr.**
Kuldstørrelse	**3-11 æg**
Inkubation	**55-60 dage** ved 31-32 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Appendiks II**
EU-bilag	**Bilag B**
IUCN	**Næsten truet (NT)**

Arten står på CITES liste II og i bilag B i EU's forordning 338/97 (familielistningen Pythonidae spp.). Indførsel fra lande uden for EU kræver CITES-tilladelse, som udstedes af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV) efter BEK nr. 1588 af 9.12.2024. Arten er ikke omfattet af forbudslisten for slanger i BEK nr. 1261 af 17.11.2015. Dyrevelfærdslovens almindelige krav gælder; dyrevelfærd hører også under SGAV.

Om arten

Python regius er en kraftigt bygget pyton med et forholdsvis lille hoved og glatte skæl. Grundfarven er mørkebrun med lysere brune pletter på ryg og sider, bugen er hvid eller flødefarvet, og mange dyr har en lys stribe fra næsebor gennem øjet. Artsnavnet *regius* er latin for kongelig.

Arten er kendt for sit forsvar: Når den føler sig truet, ruller den sig sammen i en tæt kugle med hovedet gemt i midten, i stedet for at bide. Det er en af grundene til, at den er så let at håndtere. Voksne er 100-150 cm inklusive hale; hannerne bliver typisk 110-130 cm og hunnerne lidt længere og tungere, 115-135 cm. Den største kendte længde er omkring 180 cm. Nyklækkede unger måler 25-43 cm og vejer 65-105 g.

I fangenskab er der avlet mange tusinde morfer med nye farver og tegninger. Pasningen er den samme for alle morfer. Én af dem, spider, er knyttet til en arvelig misdannelse i det indre øre, som giver rystelser i hovedet og dårlig koordination.

Arten er langlivet: 15-30 år er normalt, og enkelte dyr bliver over 40 år. Det er en forpligtelse, man skal være klar over, før man køber den.

Udbredelse og levested

Python regius lever i det vestlige og centrale Afrika syd for Sahara. Udbredelsen går fra Senegal og Gambia over Guinea-Bissau, Guinea, Sierra Leone, Liberia, Elfenbenskysten, Ghana, Togo, Benin og Nigeria til Cameroon og Den Centralafrikanske Republik og videre østpå til det nordlige Congo, Sydsudan og Uganda. Arten findes også i Mali, Burkina Faso og det sydvestlige Niger nær grænsen til Benin.

Udbredelsen er stor og følger især savannebæltet syd for Sahel. Typelokaliteten er ukendt, men er senere angivet som Gambia.

> **Oprindelig udbredelse:** Senegal, Gambia, Guinea-Bissau, Guinea, Sierra Leone, Liberia, Elfenbenskysten, Ghana, Togo, Benin, Niger, Burkina Faso, Nigeria, Cameroun, Den Centralafrikanske Republik, Congo-Kinshasa, Mali, Uganda og Sydsudan.

LEVESTED

Python regius lever i græssletter, savanne og åbne skove og har tilpasset sig landbrugsland godt, hvor den bruger gnaveres gange. Den tilbringer det meste af tiden på og under jorden, i huller, termitboer og andre skjul, og kommer frem i skumringen og om natten. Hannerne klatrer mere end hunnerne og jager tit i buske og træer. Unge dyr under ca. 70 cm tager især små fugle, mens dyr over 100 cm mest tager små pattedyr.

Klimaet er tropisk med en tydelig regntid og en tør periode. Temperaturen ligger året rundt omkring 20-30 °C, og i den varmeste tid kan temperaturen over jorden stige over 35 °C, mens det er køligere og mere stabilt nede i hulerne. Luftfugtigheden er 60-80 % om dagen og stiger til 80-100 % om natten. I den tørreste del af året trækker slangerne ned i hulerne og kan holde pause med at spise.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation

Pasning

TERRARIET

En voksen *Python regius* skal have et terrarie på mindst 120 × 60 × 60 cm (længde × bredde × højde), og terrariet skal være mindst lige så langt som slangen, så den kan strække sig helt ud. Unger op til 300 g kan holdes i en boks på omkring 50 × 30 × 35 cm, og dyr under 90 cm i 90 × 45 × 45 cm. For små terrarier fører til overvægt og dårlig muskeltone, og en snæver kasse skaber ikke tryghed.

Indret med mindst tre skjul: et i den varme og et i den kølige ende og et fugtigt skjul foret med fugtig sphagnum. Tilføj grene, sten eller kasser, så slangen kan klatre lidt, og dæk tre af terrariets sider til, så den føler sig tryg. Som bund bruges mindst 10 cm fugtholdende materiale, fx sphagnum, kokosflis eller en blanding af muldjord, kokosfibre og sand. Undgå spåner af fyr og ceder, fordi de aromatiske olier kan skade slangen, og spåner, der ikke holder på fugten.

Arten er en dygtig flugtkunstner. Brug et terrarie med frontdøre, der kan låses. Slangen holdes alene. Rengør med det samme, hvis slangen har afført sig, og skift bunden helt hver 3.-4. måned.

TEMPERATUR

Terrariet skal have en gradient. Det varme skjul skal være 30-32 °C, den kølige side 22-27 °C og natten 21-26 °C. Temperaturen i terrariet må aldrig overstige 35 °C. Er stuen køligere end 21 °C om natten, skal der natvarme til fra en kilde uden synligt lys, fx et keramisk varmelegeme, et varmepanel eller en dybdevarmelampe.

Den varme zone etableres med en varmepære eller halogenpære over et skjul, så varmen kommer ovenfra som naturligt solskin. Alternativt kan en varmemåtte, som altid skal styres af en termostat, ligge under skjulet, men den skal ligge et par centimeter nede i bunden eller lægges under en sten, så slangen ikke får direkte kontakt. Mål temperaturen med digitale termometre med føler i det varme og det kølige skjul. Er det for koldt eller for varmt, holder slangen op med at spise.

Læs mere: Varme og temperatur

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luftfugtigheden skal ligge på 60-80 % om dagen og gerne stige til 80-100 % om natten. Korte udsving er ufarlige. Fugt er vigtigt for slangens vejrtrækning og for et rent hudskifte.

En tyk, fugtholdende bund på mindst 10 cm holder bedst på fugten. Spray terrariet hver aften og eventuelt igen om morgenen, og hold et skjul fyldt med fugtig sphagnum i den kølige ende, som skiftes ofte for at undgå mug. En stor vandskål med frisk vand skal stå fremme hele tiden, og vandet skiftes hver 2.-3. dag, straks hvis det er snavset. Slangen drikker af skålen og lægger sig i den. Brug almindeligt postevand som drikkevand, ikke destilleret eller blødgjort vand. Et hygrometer midt i terrariet og et i det fugtige skjul viser, om fugten holder.

LYS OG UVB

Python regius er mest aktiv i skumringen og om natten, men skal have en fast dag-nat-rytme. Ved artens ækvatoriale udbredelse passer 12 timers lys og 12 timers mørke, styret af et tænd-sluk-ur. Natlys, også rødt eller blåt, er unødvendigt.

Arten kan leve uden UVB, men et svagt UVB-rør anbefales som dagslys, fordi det gavner både trivsel og sundhed på længere sigt; arten kan desuden se ultraviolet lys. Den hører til Ferguson-zone 2. Brug et T5 HO-rør på 5-6 %, og sigt efter et UV-indeks på 2-3 på det sted, der ligger nærmest røret. Med røret over et net er afstanden til slangens ryg ca. 25-35 cm, uden net ca. 35-45 cm; mål helst med et UV-meter. Sørg for skygge og skjul i resten af terrariet. Skift røret hver 12. måned. Glas og plast foran røret stopper UVB.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

Python regius spiser hele, frosne og optøede gnavere. Rotter og mus er standard, men variation i form af afrikanske bløde rotter, gerbiler, unge marsvin og kyllinger giver en mere alsidig kost. I naturen tager hanner flere fugle og hunner flere pattedyr. Levende bytte frarådes, fordi gnaveren kan såre slangen. Vil slangen kun tage levende bytte, skal fodringen overvåges, og byttet tages ud, hvis det ikke er spist efter 15-30 minutter. Bedøv aldrig levende bytte.

Byttets vægt skal være 10-15 % af slangens vægt. Tø byttet langsomt i køleskab natten før, og varm det til omkring 38 °C i en lukket pose i varmt vand lige før fodring. Fodr i terrariet, ikke i en separat kasse, for flytning til en anden kasse stresser slangen og kan få den til at afvise maden. Unger og unge dyr i vækst fodres omkring en gang om ugen. Voksne fodres hver 2.-3. uge, fx med en rotte på 100-150 g til en voksen hun. Det er vejledende tal: intervallet tilpasses vægt og huld. En sund slange er afrundet på siderne med en svag højderyg; ses rygsøjlen tydeligt, får den for lidt, og er den helt rund, får den for meget. Vej slangen ugentligt.

Overfodring er et udbredt problem og giver fedme. Pauser er normale: voksne dyr i naturen spiser i gennemsnit omkring 10 gange om året, og især unge hunner på omkring 1 kg og hanner i parringstiden kan springe måltider over i uger. Så længe slangen ikke taber mere end 10 % af sin vægt og ellers ser sund ud, er det ufarligt. Foderdyr fra opdræt kan mangle D-vitamin, så pudr af og til byttet let med et kombineret kalk- og vitamintilskud, med D3, hvis der ikke bruges UVB.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Python regius er rolig og sjældent aggressiv. Truet ruller den sig til en kugle. Ungdyr kan være defensive og snappe, men vænner sig til håndtering. Lad en ny slange være i fred i to uger, eller indtil den spiser regelmæssigt, før den håndteres. Håndtér herefter 1-2 gange om ugen og højst en gang dagligt.

Vask hænder først, så de ikke dufter af bytte, og rør let ved slangens hoved med en papirrulle, så den ved, at det ikke er fodertid. Løft den med to hænder, en bag hovedet og en under kroppen, og tag aldrig fat i halen. Slangen vikler sig om armene, som om de var grene; det er normalt. Hold hovedet væk fra ansigtet og lad den ikke sno sig om halsen. Vent 24-48 timer efter et måltid, fordi opkast er farligt og kan være dødeligt. Håndtér den ikke, når den er i hudskifte med mælkeblå øjne. Ruller den sig til en kugle under håndteringen, er den stresset og skal tilbage i terrariet.

Bider slangen, så riv den ikke løs, for tænderne kan knække. Tænderne peger bagud, så før den let ind mod dig i stedet for at trække den væk, eller hæld koldt vand over hovedet. Sårene er små prikker og vaskes med vand og sæbe.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Kønnet bestemmes bedst ved at føre en sonde ind ved kloakken, hvor hannen har en dybere lomme, og det skal udføres af en erfaren person eller dyrlæge. Begge køn har tydelige sporer ved kloakken, rester af bagben; hannens er som regel størst. Hunner er som voksne større end hanner. Angivelserne for kønsmodenhed svinger: hanner efter 11-18 måneder og hunner

efter 20-36 måneder, men vægten betyder mere end alderen. Hunner bør veje mindst 1.500 g, før de parres, og hanner omkring 800 g.

PARRING

Parringssæsonen i naturen ligger fra midt i september til midt i november og falder sammen med den lille regntid. Hunnen skal være i god kondition og have taget på før sæsonen. En let nedkøling om natten, til omkring 26 °C, mens dagen holdes på 32 °C ved varmepladsen, hjælper æggene i gang i hunnen. Hannen sættes til hunnen i hendes terrarie i 1-2 dage ad gangen omkring hver anden uge, indtil hun har ægløsning. Hanner holder ofte pause med at spise i parringstiden.

Avl bør kun overvejes med stor omtanke. Der er et stort udbud af unger, og mange dyr bliver ikke solgt.

ÆGLÆGNING OG KULD

Ægløsningen ses som en tydelig hævelse af den bageste tredjedel af kroppen, der varer et par dage. Omkring tre uger efter skifter hunnen hud, og æggene lægges omkring fire uger efter hudskiftet, i alt typisk 45-50 dage efter ægløsningen. Kuldet er 3-11 store, læderagtige æg, oftest omkring 6, og æggene klæber sammen. Hunnen ruller sig om kuldet og ligger der uden at spise, til æggene klækker.

Ikke alle hunner lægger æg hvert år, heller ikke efter parring. Hunnen skal have rigeligt foder før sæsonen og et fugtigt skjul at lægge i.

INKUBATION

Æggene fjernes forsigtigt fra hunnen og flyttes til en inkubator uden at blive vendt. Inkubationen foregår ved 31-32 °C og 80-90 % luftfugtighed, og æggene klækker efter 55-60 dage, oftest omkring 58.

Ungerne skærer hul i skallen med en æggetand og kan blive i ægget i et døgn eller mere, før de kommer helt ud. Lad dem selv gøre det.

Læs mere: Inkubation af æg

OPDRÆT AF UNGER

Nyklækkede unger måler 25-43 cm og vejer 65-105 g. De skifter hud inden for den første uge, og først derefter begynder de at spise. Hold dem enkeltvis i små, sikre bokse med skjul, fugtigt skjul og vandskål ved 30-32 °C i det varme skjul. Tilbyd en lille mus eller rotteunge hver uge, men først efter første hudskifte.

Unger er defensive, og nogle nægter at spise i starten. Det kan hjælpe at tilbyde forskellig størrelse og type bytte eller at præsentere det i mørke. Vej dem jævnligt.

Sundhed og typiske fejl

Python regius er hårdfør, men de fleste problemer skyldes forkert varme, fugt eller fodring. De typiske fejl er:

- Fødevægring ved for lave eller for høje temperaturer og for lav fugt. Tjek først temperatur og fugt, og vej slangen ugentligt. Ugelange pauser er normale, især hos unge hunner og hanner i parringstiden.
- Overvægt ved for hyppig eller for stor fodring. Det er meget udbredt hos arten.
- Luftvejsinfektioner med hvæsende vejrtrækning, slim eller åbent gab. De skyldes ofte forkert klima eller dårlig hygiejne og kræver dyrlæge.
- Dårligt hudskifte med hudrester på øjne og halespids, når luften er for tør. Et fugtigt skjul og en vandskål hjælper.
- Opkast, hvis slangen håndteres for tæt på et måltid eller bliver kold. Det er en alvorlig belastning for dyret.
- Rystelser i hovedet og dårlig koordination ved spider-morfen, som skyldes en arvelig fejl i det indre øre.

Slanger skjuler sygdom, så ugentlig vejning og notater om fodring, hudskifte og adfærd er den bedste tidlige varsling. Kontakt en dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis slangen taber mere end 10 % af sin vægt, hvis den har vejrtrækningsproblemer, eller hvis den ikke spiser i flere måneder.

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.